

Nº de socis a 31.12.1995: 665

Nº de socis a 27.11.1996: 721

Tel: 972-842708 i 93-3196417

e-mail: cfccose@grn.es

ASSEMBLEA GENERAL DELS SILVICULTORS EUROPEUS A BARCELONA:

- A L'ACTE OFICIAL A FOMENT, ISABEL TOCINO RECONEIX EL DRET DELS SILVICULTORS A ÉSSER COMPENSATS PER LA DESCONTAMINACIÓ

- JORDI PUJOL REP AL CEPF AL PALAU DE LA GENERALITAT

- EL CEPF APROVA UNA ESTRATÈGIA FORESTAL EUROPEA

IMPORTANTES REFORMES DE L'IRPF A INICITATIVA DEL CONSORCI PENDENTS DEL SENAT

EL CONSORCI EXPOSA EL SEU MODEL D'AGÈNCIA DE BOSCOS PRIVATS

NOU ESTANCAMENT EN ELS AJUTS FORESTALS

GRAN RESSÓ A LA JORNADA SOBRE BIODIVERSITAT AL MONTSENY

COSE PUBLICA EL PRIMER NÚMERO DE SELVICULTORES

II FÒRUM INTERNACIONAL DE POLÍTICA FORESTAL A SOLSONA (11-15.3.1997)

BARCELONA, CAPITAL EUROPEA DELS SILVICULTORS

Els que coneixeu la trajectòria del Consorci Forestal de Catalunya des de fa molts anys sabeu que no respon a l'estil d'aquesta organització ni l'autocomplacència, l'autobombo la frivolitat. Ans al contrari, com els bons banquers, la modèstia ha format part del codi de conducta de la nostra organització al llarg dels seus 48 anys d'Història. Aquesta modèstia, característica del món forestal que no pot ni deu seguir les volàtils modes no sempre s'entén correctament a la nostra societat on hi ha malauradament tant de bluff. És possible que una de les nostres principals limitacions vingui de respectar escrupolosament aquest principi.

Tot i aquestes prevencions, l'Assemblea General de la nostra Confederació Europea de Propietaris Forestals (CEPF) a Barcelona celebrada del 16 al 19 d'octubre passats ha estat sense dubte una fita històrica i un dels més grans èxits en la ja densa Història del Consorci Forestal de Catalunya. Al menys per tres raons fonamentals: per tractar-se de la primera vegada que el regenerat CEPF (antic CCPF) es troba fora de la capital de la UE, Brussel·les, com d'ésser també la primera vegada que un ministre del Govern espanyol es troba amb els silvicultors o per donar el marc on per primera vegada els silvicultors europeus aproven un document de principis on, amb ocasió de l'Informe Thomas que actualment es debat al Parlament Europeu, es pronuncien obertament a favor d'una estratègia i competència forestal a nivell de la Unió, respectant el principi de subsidiarietat.

Això no és cap casualitat sino el fruit d'una llarga tasca positiva i amb perspectiva històrica portada a terme des del Consorci Forestal de Catalunya. Encara que, com és lògic, ha estat COSE l'anfitrió d'aquesta trobada, el fet d'escollir Barcelona reconeix cap a Espanya i cap a Europa una tasca i una trajectòria que no troba semblant, malauradament, al Sud d'Europa. Des del reïxir del Consorci amb la Democràcia i l'Autogovern de Catalunya, ha estat una de les nostres constants per damunt de les persones al capdavant del Consorci l'aposta per una Confederació espanyola forta i a la vegada respectuosa amb la realitat autònoma d'Espanya com a membre de la Confederació Europea genuïna, aleshores el CCPF, tot i reconeuent les limitacions pròpies de qualsevol organització humana que mai es resolen amb (auto)exclusions. En aquesta política el Consorci no s'ha deixat distreure mai per interessos immediats, personals o econòmics que poguessin distreure'ns d'aquest objectiu. Ha mantingut una actitud constructiva de cooperació cap a la resta d'organitzacions homònimes i properes (agràries) sempre i quan no es fes perillar aquest objectiu. Si en comptades ocasions el Consorci Forestal de Catalunya ha hagut de dir no ha estat sols quan es posava en perill el dret dels silvicultors en comptar amb una estructuració específica i diferenciada a l'hora que respectuosa amb la trinitària Comunitat Autònoma-Estat-Europa.

No cal recordar que els que per falta de generositat i intel·ligència ens critiquen no han estat capaços d'assumir mai un lideratge dins de llurs respectives organitzacions estatals o europees, si és que en tenen. La presència nominal en les estructures no és prou, a Europa s'ha de treballar dur i constructivament per comptar. I això, en benefici dels nostres silvicultors, però també del nostre sector a nivell europeu, és el que ha fet el Consorci.

Com molt encertadament va recalcar el president del CEPF, Joseph Crochet, la silvicultura familiar, que aplega a més de 7 milions de famílies al llarg de la UE, està en perill per moltes raons. Són molts grups els que es volen aprofitar, sense importar-los per res els boscos, del creixent interès social de la nostra societat post-industrial vers als boscos. Organitzacions agràries que intueixen la devallada del pes de la PAC a la UE després del seu estrepitós fracàs fruit de llurs pressions miops, multinacionals de l'ecologisme, entre d'altres volen aprofitar la feblesa organitzativa dels silvicultors pel seu profit. Conscient de que tots els silvicultors europeus estem al mateix vaixell, el Consorci Forestal de Catalunya ha evitat sempre qualsevol intent de divisió dels silvicultors. Motius per la desvertebració sempre n'hi ha, fins i tot les comarques no son gens homogènies.

La presència i el discurs de la Ministra de Medi Ambient, Isabel Tocino, també és un fet remarcable i reafirma l'encertada aposta del Consorci a la darrera Assemblea General pel pas de les competències forestals d'un Ministeri d'Agricultura sense iniciativa al nou Ministeri de Medi Ambient. Mentre hem estat al Ministeri d'Agricultura, cap titular s'ha prè els boscos seriosament ni s'ha interessat més que pels focs i per qüestions frívoles. Bona prova d'això ha estat que els representants dels silvicultors no havien estat mai rebuts pel titular d'Agricultura. A medi ambient els boscos han esdevingut un dels temes estela del Ministeri i, en contra de les opinions més escèptiques, no s'ha imposat un discurs frívolament ecologista, sinó ben al contrari un discurs equànim i integrador. No cal oblidar que si volem que se'ns reconeixin les múltiples aportacions que oferim gratuïtament a la societat és des d'una perspectiva ambiental i mai des de la ventafocs d'un departament de reconversió social del camp amb recursos minvants. Cal recordar que el discurs de la Ministra va ésser tan progressiu en el sentit més genuí de la paraula, que els assistents de la resta d'Europa en varen demanar de seguida llur traducció.

Tot i l'indubtable gran èxit de l'Assemblea del CEPF queda molt camí per recórrer. Primer, que la llei Bàsica de Monts reculli la filosofia expressada per la Ministra Tocino, segon, implementar el principi de reversió d'ecotaxes començant per la de l'aigua ja existent a casa nostra. Tercer, transformant el Centre de la Propietat Forestal -que altres sols se'n recorden per ironies sarcàstiques pròpies dels perdedors- en l'Agència de Boscos Privats. I sobre tot, treballant pel bon nom dels professionals del bosc que tant han donat al país. Moltes gràcies pel vostre recolzament dia a dia, any rere any!

La Comissió Permanent

Assemblea General dels silvicultors europeus (CEPF) a Barcelona

El Consorci Forestal de Catalunya i la COSE organitzaren els passats dies 16-19 d'octubre la primera Assemblea General de la Confederació Europea de Propietaris Forestals (CEPF) fora de Brussel·les a Barcelona. Dins del rotund èxit d'aquest esdeveniment destaca l'acte de clausura, presidit per la Ministra de Medi Ambient, Isabel Tocino, o la recepció al Palau de la Generalitat dels participants per part del President de la Generalitat, Jordi Pujol.

Els actes començaren amb la celebració de l'Assemblea General de la COSE amb representants de 10 Comunitats Autònomes de tot l'Estat celebrada a "El Cavaller" de Vidrà destinada a preparar per part espanyola l'Assemblea General a la vegada que a coordinar la posició de COSE vers al nou Ministeri de Medi Ambient (inclusió de COSE al Consell Assessor de Medi Ambient, tractament fiscal de les rendes forestals, Llei Bàsica de Monts, etc.). A la tarda, el Bureau del CEPF es va reunir al mateix lloc per preparar l'Assemblea General de l'endemà.

El dia 17 començà amb la part interna de l'Assemblea General on es debatiren diferents aspectes interns del CEPF, així com la posició de la Confederació vers la constitució del Comitè Consultiu Forestal, on certes organitzacions alienes al món forestal (agrícoles, propietaris rurals, viveristes, etc.) pretenen assolir un protagonisme que no els és propi instrumentalitzant la mancança de competència formal de la UE. Igualment es tractà la posició de la CEPF vers l'eco-certificació, la xarxa europea d'espais naturals (Natura 2000), entre d'altres. Finalment es va procedir a l'elecció dels càrrecs al CEPF, reelegint-se per unanimitat com a president Joseph Crochet (Luxemburg) i com a vice-presidents a Nicasio Guardia (Espanya), Stephan Schenker (Àustria) i Henri Plauche-Gillon

(França), substituint-se el vice-president pel nord d'Europa el danès Gustav Berner per Tage Klingberg (Suècia).

A la tarda es va celebrar una roda de premsa i tot seguit l'acte oficial de l'Assemblea. L'acte va ésser inaugurat pel Conseller d'Agricultura, F. X. Marimon, i presentat pel President del CEPF, J. Crochet. Seguidament, tres destacats especialistes varen tractar temes d'actualitat com ara la xarxa Natura 2000 (Plauche-Gillon, França) -paralitzada per la pressió dels silvicultors i pagesos francesos degut a la manca de compensacions-, l'eco-certificació des de la perspectiva dels boscos familiars (M. Lillandt, Finlàndia) i les conseqüències de la multifuncionalitat i de les externalitats als nostres boscos (E. Rojas, Espanya).

Començà l'acte de clausura l'ex-president de Foment del Treball Nacional, Alfred Molinas, qui va resaltar la vàlua dels silvicultors catalans com a exemples d'empresaris on la Ministra es podia recolzar. Seguidament el president de COSE, Nicasio Guardia, va dirigir-se a la Ministra demanant-li un canvi substancial en la política forestal de l'Estat, concretitzat en una Llei de Monts consensuada i moderna que no tutel·li innecessàriament als silvicultors, la consecució d'un marc fiscal específic per les activitats forestals i la defensa adient dels interessos dels boscos espanyols a la UE i per la que una mínima competència formal de la UE fora convenient. El Conseller d'Agricultura va demanar l'aprovació a la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat de les exempcions a l'IRPF forestal presentades pel grup de CiU, la implantació de l'IVA reduït per les llenyes i la compensació entre els pressupostos destinats a la forestació de terres agràries i els destinats als boscos existents.

Finalment, la Ministra Isabel Tocino, va exposar els principals trets de la política forestal del seu nou Ministeri. Va començar destacant la tasca dels silvicultors i la seva professionalitat

reconeguent la complementarietat de les funcions dels boscos i la seva gestió, exposant la prioritització que des del seu departament s'atorga a la Llei Bàsica de Monts. Com a trets principals d'aquesta va reconèixer la necessitat de retribució de les externalitats aplicant el principi de "qui desconta, cobra" com a pilar central de la nova política forestal amb orientació ambiental que el seu departament vol endegar.

Acabat l'acte, al que va assistir un nombrós públic (150) entre el que destaca la Consellera de Medi Ambient de Navarra, Yolanda Barcina, els Directors Generals de Boscos de Navarra, País Basc i Catalunya, representants de les organitzacions de silvicultors de 14 països europeus, etc., el President de la Generalitat, Jordi Pujol, va rebre als participants amb una recepció entranyable al Palau de la Generalitat.

Els dies 18 i 19 s'aprofitaren per fer sortides de camp a les comarques del Bages, Conca de Barberà i la Selva per tal de que coneguessin sobre el terreny els problemes dels boscos mediterranis (incendis, baixa producció i valor dels productes, externalitats, disfuncions de la PAC, etc.). El dia 19 es va celebrar una reunió de treball per tal d'elaborar un document conjunt respecte a l'Informe Thomas del Parlament Europeu sobre política forestal. Les esmenes del CEPF a aquest important document són de fet una fita històrica, ja que per primera vegada la màxima representació dels silvicultors europeus es pronuncia a favor d'una política forestal europea i concretitza el seu contingut.

Finalitzaren els actes amb una visita de la Ciutat Comtal el dia 20. Els assistents varen obtindre una molt favorable impressió dels esforços dels silvicultors espanyols en general, i catalans en particular, de vertebrar el sector i de superar els problemes que els afecten tot i contribuint com a elements destacats a la definició de les polítiques europees que els afecten com a principal país del Sud d'Europa.

El Consorci proposa que una part de les taxes ambientals sobre l'aigua reverteixi als boscos

El Consorci s'ha dirigit recentment als Consellers de Política Territorial i Obres Públiques, Medi Ambient, Presidència, i d'Agricultura, Ramaderia i Pesca amb ocasió de la revisió de la Llei de l'Aigua per traslladar-los la nostra proposta consistent en que una part de les taxes ambientals que graven avui el rebut de l'aigua potable en concepte d'infraestructura hidràulica, reverteixi en els boscos via el Fons Forestal de Catalunya. Amb aquesta mesura s'implementaria el principi de "qui desconta, cobra" tal i com premonitòriament es va incloure a la normativa del PEIN i que avui forma part de la política ambiental de l'Estat. Si els boscos son importantíssims pels seus diferents serveis que presten a la societat, és del tot inacceptable que els elevats costos de la seva gestió sostenible recaiguin únicament sobre l'esquena de la indústria de la fusta i el suro, i si això no és prou, dels silvicultors. I el cas de l'aigua és ben palesa la relació bosc/qualitat del seu subministrament. Què fora d'un país tan accidentalitat com el nostre sense l'actual riquesa forestal?

Èxit rotund a la Jornada Monogràfica de Tardor

La Jornada Monogràfica de Tardor d'enguany ha estat tot un èxit de participants (més de 90) el que demostra l'encertat del tema (gestió forestal i biodiversitat) i del professor (Martí Boada). Entre d'altres hi va assistir el Director General del Patrimoni Natural, Cristòfol Jordà. Martí Boada va fer una magistral introducció a la varietat natural i social del massís del Montseny, un dels de més biodiversitat d'Europa.

El Consorci presenta el seu model d'Agència de Boscos Privats

Un cop assumit per part del Govern de la Generalitat el concepte d'Agència de Boscos Privats, el Consorci va presentar el mes de setembre el seu projecte d'Agència al titular del DARP, basat en la ineludible modificació parcial de la Llei Forestal. Al número 19 de Món Rural trobareu la proposta del Consorci. Inexplicablement, no hi ha hagut cap reacció oficial per part del DARP respecte a aquesta proposta que pretén superar la fase d'interinitat del CPF que en res beneficia a aquest model coparticipatiu d'Administració forestal. Per altra banda, les eleccions al CPF es van endarrerint d'una forma absolutament irresponsable.

Estancament en els ajuts forestals

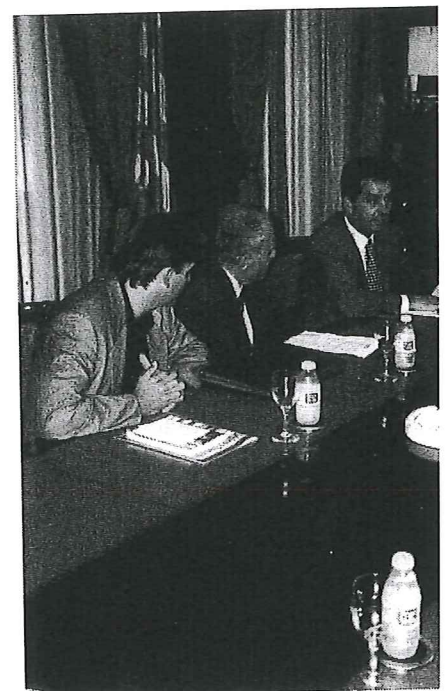
Després de la liquidació el passat estiu d'una part dels ajuts forestals endarrerits com a conseqüència de la pressió per part del Consorci a la passada primavera, s'ha tornat a produir un estancament total dels ajuts forestals en la seva tramitació, fruit de la ridícula previsió pressupostària per política forestal en relació amb les previsions del Plà General de Política Forestal aprovat pel Govern al 1994. Si no es troba una solució immediata, moltes de les inversions ja realitzades quedaran sense subvenció i al menys al 1997 pràcticament no hi haurien subvencions forestals. Restaran aleshores també suspeses les importants restriccions de tota mena, incloses les dels ajuntaments o la impossibilitat real de construir camins forestals als boscos situats al PEIN, al no haver-hi fons per la política forestal?

Es constitueix la Mesa Forestal

Per tal de debatre el projecte de Lle Bàsica de Monts, s'ha constituït e passat 31 d'octubre al Ministeri de Medi Ambient a Madrid la Mesa Forestal que aplega als representant dels silvicultors, ajuntaments, indústria, professionals, recerca, docència i empreses de serveis. El Consorci està treballant activament a COSE per tal de millorar substancialment el projecte del Ministeri per tal que reculli la filosofia exposada per llur titular l'Assemblea del CEPF a Barcelona (qui desconta, cobra).

El Consorci demana la reducció de la superfície mínima forestal a 5 ha en pollancredes

Per tal de compensar la supressió dels ajuts forestals a les pollancredes amb les millores fiscals que es va implantant lligades a la disposició de Plà de Gestió, el Consorci ha proposat la reducció en aquests casos de la unitat mínima forestal de 2 a 5 ha.

Reunió amb el Dtor. General de Boscos, Carlos del Álamo Barcelona, 2.10.96

La insostenible situació als camins afectats pel PEIN

El Consorci s'ha dirigit els passats mesos als Consellers d'Agricultura i Medi Ambient per tal de resoldre l'absurd contenciós de la construcció de camins forestals als espais del PEIN, subjectes a avaluació d'impacte prèvia. Tot i la bona receptivitat, inexplicablement ha mancat la voluntat de resoldre aquesta qüestió que en res afecta de veritat a la preservació dels boscos.

El President de la Generalitat inaugura el Centre Tecnològic Forestal del Solsonès

El passat 1 de setembre el President de la Generalitat, Jordi Pujol, va inaugurar a Solsona les instal·lacions del Centre Tecnològic Forestal del Solsonès que haurà d'esdevenir en el futur, a més de nexa entre la Universitat de Lleida i el sector forestal, el centre d'experimentació forestal que Catalunya precisava. Com ja ve essent habitual, el temps ha vingut a donar la raó al Consorci que des del començament d'aquest projecte va apostar molt fort per la seva creació.

Presència del Consorci a diferents Actes públics

El Consorci ha estat representat a diferents actes públics com ara la conferència del President del Govern, José Mª Aznar, a Foment del Treball Nacional el passat 22 de novembre, les conferències dels Srs. Garolera, Vila d'Abadal i Rojas a les jornades sobre espais protegits celebrades a Menorca al passat setembre o la conferència del Sr. Rojas en el marc de les Jornades sobre la gestió dels espais forestals i l'ocupació al Baix Llobregat el 26 de novembre.

NOTÍCIES FISCALS

La reforma de l'IRPF de les rendes forestals pendent del Senat

Després de nombroses gestions de tota mena, entre les que destaca l'entrevista d'una delegació de COSE amb el secretari General Tècnic del Ministeri de Medi Ambient, Carlos Vázquez, el passat 30 d'octubre, el Ministeri de Medi Ambient ha assumit la proposta de CiU a iniciativa

del Consorci i de COSE sobre un tractament específic per a les rendes forestals (fusta, suro, llenyes). Si no hi ha sorpreses, al Senat s'aprobarà aquesta esmena que suposarà:

- a) l'exempció total de les rendes forestals a les finques amb pla tècnic de gestió vigent
- b) un mòdul reductor per la resta de finques forestals en concepte de despeses d'anteriors exercicis, amortitzacions i riscos.

Amb aquesta històrica disposició quedaria dibuixat el marc de la fiscalitat forestal a Espanya en consonància amb els països més avançats d'Europa des de la perspectiva de dinamitzar les inversions privades com a estratègia bàsica de política forestal. Ara resta desenvolupar els mecanismes per rendabilitzar els boscos que sota les condicions actuals no poden produir rendes forestals, però sí medi ambientals via la reversió d'ecotaxes.

CONVENI "la Caixa" - Consorci Forestal de Catalunya

Solucions als seus problemes de finançament per feines forestals Especialment pels socis del Consorci Forestal de Catalunya

"la Caixa"
CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS
DE BARCELONA

Li ofereix la possibilitat de bestretes i de subvencions de l'Administració amb tipus d'interés mitjançant una línia de crèdit específica.

Així com també una àmplia gamma de productes:

- D'estalvi i inversió: Com la llibreta Estrella i Fons d'Inversió.
- De serveis.
- D'assegurances
- De productes de finançament: Com el crèdit obert, crèdits personals i crèdits sobre subvencions.

EL BOSQUE SIN C

El origen de los fuegos forestales y, sobre todo, su propagación, no se explica sólo por factores meteorológicos. El aspecto que hoy presentan los bosques de nuestro país es el resultado de más de 5.000 años de interacción entre el ser humano y el medio. Por lo tanto, los incendios tienen un marcado carácter social, que es fundamental considerar para entender la evolución de los fuegos forestales, determinar el riesgo de incendio y aplicar políticas de prevención

JOHANNA CÁCERES

El balance de los incendios forestales que se han producido este año es bastante positivo. En Cataluña se han quemado "sólo" 750 hectáreas (1 ha equivale a la superficie de un campo de fútbol), en comparación a las 76.625 de hace dos años. La benevolencia del fuego se ha debido, principalmente, a razones meteorológicas. Ha llovido bastante y los bosques estaban más húmedos de lo normal. En este sentido, tan excepcional ha sido la bonanza de 1996, como lo fueron los estragos de 1994, con un verano muy caluroso precedido por un invierno y una primavera escasos en lluvias. De hecho, los incendios registrados hasta el momento motivan que 1996 sea el año menos incendiario desde que se tienen datos al respecto: "Es la primera vez que quemamos más de los que se nos quema", afirma Jordi Peix, director general de Medi Natural de la Generalitat.

De todos modos, el carácter extraordinario de ambos años es relativo y responde a la típica variabilidad interanual de la meteorología mediterránea. Según Eduard Rojas, del Consorci Forestal de Catalunya y profesor de Política Forestal de la Universitat de Lleida, "en Cataluña el clima no es estable ya que confluyen los vientos boreal y sahariano. Este año, por ejemplo, la influencia del clima centro-europeo ha sido mayor que la del sahariano". La incidencia de los incendios es errática, pero se adapta a la fórmula "de cada diez años, uno es muy conflictivo, tres son tranquilos como este, y seis intermedios".

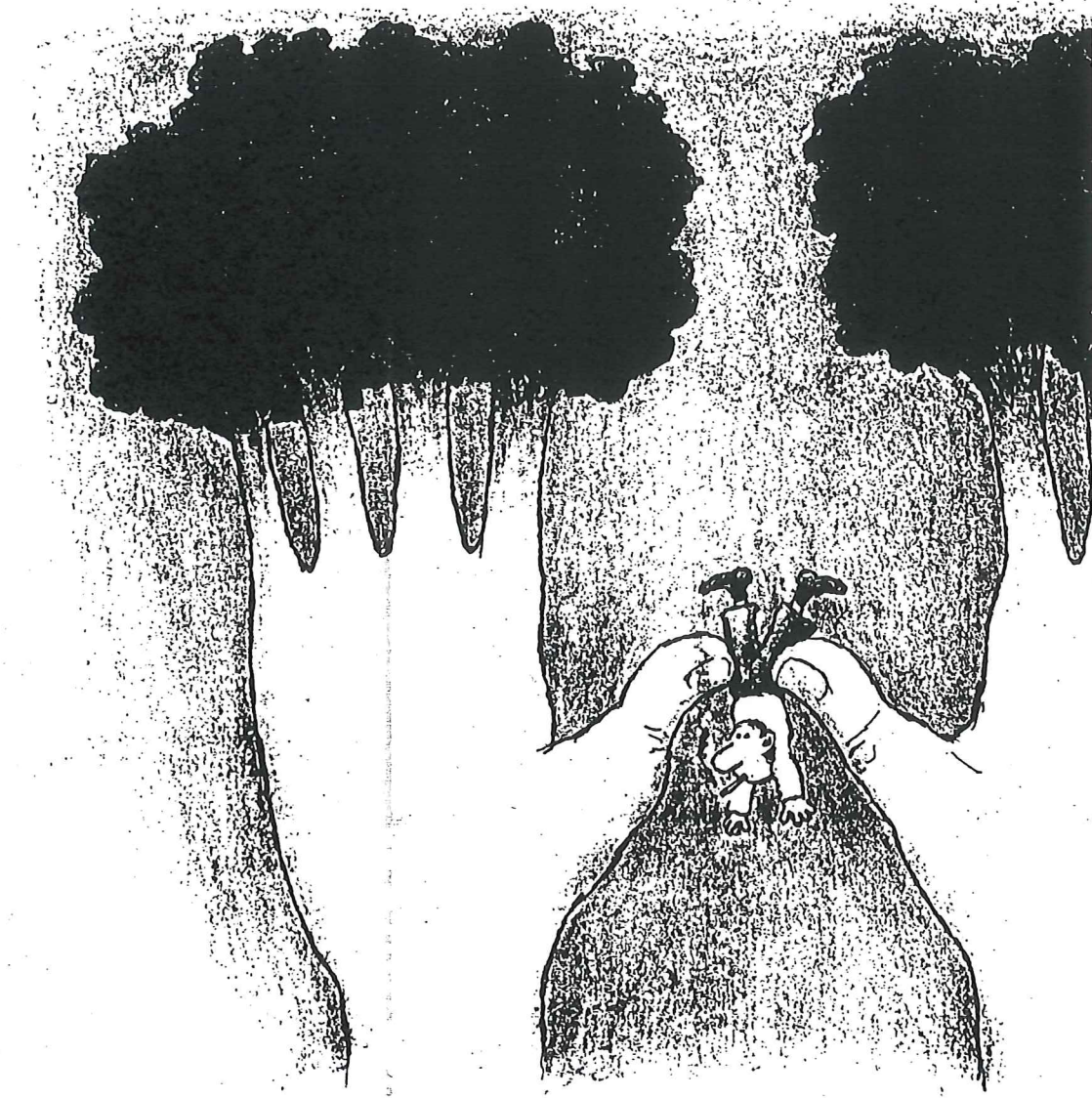
El bosque mediterráneo, que no es el único existente en Cataluña aunque sí el que padece mayores incendios, muestra dos clases de formaciones forestales. Por un lado, árboles de hoja plana, como las encinas, acompañados de sotobosque variado y umbrío. Y, por otro, pinos y alcornoques de hoja de aguja, que producen menos sombra y favorecen una vegetación arbustiva relativamente fácil de quemar, como el romero, el tomillo y otras plantas aromáticas. Considerando que la mayoría de la superficie forestal —el 66,5%— está ocupada por especies autóctonas de coníferas, se deduce que la vegetación espontánea es de por sí un riesgo de incendio mayor que en bosques como los pirenaicos de alta montaña.

Sin embargo, como matiza Jaume Terradas, director del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (Creaf) de la Universitat Autònoma de Barcelona, "una circunstancia es que las especies espon-

deas sean bastante combustibles, y otra que ocupen el espacio que siempre han tenido. La tendencia a favorecer a especies de crecimiento rápido, como los pinos, en detrimento de frondosas, como encinas o robles, ha creado una situación de mayor riesgo". Para muestra, un botón: la superficie ocupada por el pino blanco, uno de los más combustibles, ha aumentado un 71% en los últimos treinta años. Las tendencias sociales constituyen, por lo tanto, un elemento clave en la configuración del paisaje forestal y del riesgo de incendio. La historia económica del último siglo se ha traducido en un incremento de la superficie forestal, sobre todo de la más propensa a quemarse. Por otro lado, hábitos sociales como las segundas residencias o el ocio en la montaña, han aumentado los focos de inicio del fuego. Sólo el 7% de los incendios tienen una causa natural (rayos), el 93% restante es de origen antrópico y casi la mitad se debe a negligencias en el control de vertederos, quemas incontroladas, fuegos debidos al ocio y colillas.

A pesar de que en los últimos años han aumentado los incendios forestales, "el problema en Cataluña no es el número de fuegos, sino la expansión del bosque, y en especial del bosque sin gestionar", dice Eduard Rojas.

A mediados del siglo XIX, la superficie forestal de Cataluña alcanzó mínimos históricos: el 20% del territorio. A causa de la Revolución Industrial y del progresivo abandono-

Las nuevas tecnologías

La política de prevención de incendios forestales se compone de dos aspectos: la gestión forestal propiamente dicha y el sistema de vigilancia de los bosques. En este segundo apartado tiene una importancia capital poder determinar el riesgo de incendio con el fin de aumentar la eficacia de los mecanismos de prevención. Y, en este sentido, la informática y la teledetección ocupan un lugar predominante como herramientas de gestión, puesto que proporcionan información precisa, detallada y continuada sobre los factores climáticos, ecológicos y sociales que condicionan el estallido de los fuegos así como acerca de su comportamiento.

El programa integrado para la prevención de incendios del Departament d'Agricultura elabora desde 1993 un mapa de riesgo diario a partir de las informaciones meteorológicas sobre velocidad del viento, humedad relativa del aire y temperatura. Un año más tarde se añadió a estas variables la de humedad del combustible, información que proviene del satélite NOA. El panorama informático "Comportament" define la velocidad de propagación del fuego, lo que aumenta la eficacia de la prevención al saberse de antemano cómo se producirá la propagación de los incendios. En esta misma línea, un equipo de la Universidad Politécnica de Madrid ha desarrollado el programa informático "Pirómanos" que, además de permitir el seguimiento en la pantalla del ordenador del avance del fuego, da órdenes sobre cómo se debe actuar para extinguirlo, todo en tiempo real. El sistema, que mantiene intercomunicación vía satélite al personal forestal y a los bomberos en marcha este verano, se ha probado este verano en Alicante, Madrid y Castilla-León.

La informática y la teledetección ocupan un lugar predominante como herramientas en la gestión de las superficies forestales

Desde una perspectiva más amplia, el Institut Català d'Estudis Mediterranis, realiza un estudio a partir de la información enviada por los satélites Landsat, Spot y Meteosat con el fin de explorar las bases ambientales de las funciones socioeconómicas del territorio. El primer resultado de la investigación, el mapa "El paisaje ambiental mediterráneo", elaborado conjuntamente con el Institut Cartogràfic de Catalunya y el Estudi Ramon Folch, se presentó el pasado mes de julio. Dicho mapa, de carácter dinámico puesto que se modifica según llegan los datos vía satélite, representa el territorio desde diferentes variables, algunas de las cuales están directamente relacionadas con los incendios forestales: clima y fenología, estado de la vegetación, combustibilidad, evolución del fuego o tipos de cultivos. Ofrece, en definitiva, una imagen integrada de cuál es el estado de la situación. Los instrumentos de esta clase son muy valiosos para realizar predicciones como, por ejemplo, poder anticipar la predicción del riesgo de que estalle un incendio, es decir, cuándo y dónde se va a producir una situación que puede acabar en llamas.

Una de las conclusiones del seminario que organizó la Fundació Narcís Monturiol, los días 17 y 18 de septiembre, en Sitges, sobre estrategias de prevención de incendios forestales, resaltaba la importancia de la anticipación, que consiste en definir los parámetros meteorológicos y de localización de los incendios más importantes, es decir, desgarrar los distintos elementos de la situación en la que se produjeron y ver si pueden volver a confluír. Agricultura lo puso en marcha este verano, pero la tranquilidad reinante ha impedido comprobar su eficacia real.

GESTIÓN SE QUEMA

fuego. En opinión del ecólogo Jaime Terradas, "lo que hay que conseguir es que la cantidad de combustible (árboles y vegetación acompañante) que se encuentra en los bosques se mantenga en unos niveles controlados y que no pase de ciertos límites". Para lograr este objetivo, en Cataluña se aplican principalmente tres estrategias: cortafuegos, fuegos prescritos y ganadería extensiva. Ninguna de ellas puede generalizarse, lo que da una idea de la complejidad de aplicar una gestión sostenible a los ecosistemas forestales.

Los cortafuegos han evolucionado. De ser simples franjas peladas que interrumpen la continuidad del bosque, han pasado a a entenderse como la configuración de un espacio mosaico donde se alternan terrenos de cultivo y forestales. En cuanto a las quemadas controladas resultan inadecuadas en el Mediterráneo por la densidad de su sotobosque. Cabría utilizar la azada manual, un sistema muy costoso, o la ganadería extensiva, un método bastante utilizado en Francia. La Fundació Catalana per a la Recerca (FCR) experimenta esta posibilidad con cabras y vacas en una finca de Pla de l'Estany, con un inconveniente: no se puede controlar si el ganado come un brote joven, con lo que es inadecuado para espacios protegidos o de explotación maderera. Otra posibilidad sería reintroducir animales salvajes para que realicen el vaciado, pero pueden saltar a los cultivos y, por el momento, sólo se ha aplicado en espacios protegidos.

Terradas concluye que hacer tratamientos silvícolas preventivos sobrepasa la rentabilidad económica que se le puede sacar al bosque. Esta es la cuestión de fondo: la gestión de bosques es un problema económico en un país donde cerca del 80% de la superficie forestal es propiedad privada y la silvicultura ha sido un complemento más de las actividades agrícolas o ganaderas.

La Administración, los científicos y los propietarios forestales coinciden en que es imprescindible gestionar el bosque para evitar los efectos catastróficos del fuego. Las discrepancias surgen, como casi siempre, con el asunto de la financiación: ¿quién paga a quién por mantener y mejorar la calidad de los bosques que disfruta el conjunto de la sociedad?

Seguendo la máxima de la Generalitat -"la naturaleza sólo será protegible el día que sea rentable"- Jordi Peix asegura "que de dinero nada; en todo caso ventajas administrativas para los agricultores que quieren cortar un bosque para ampliar sus campos de cultivo. Intentamos consolidar la estructura de mosaico (fragmentar el bosque intercalando cultivos) como medida preventiva contra incendios, pero sólo se hará en el caso de que la superficie a talar sea rentable como campo agrícola". La prioridad de la política forestal catalana consiste en incrementar la intervención humana en el bosque mediante la mejora de su productividad y se recomienda la elaboración de planes de gestión y mejora forestal de las fincas privadas.

Los propietarios forestales, en su mayoría pequeños y medianos, también siguen esta línea, pero denun-

cian la falta de recursos para la modernización del sector silvícola. Se observa, por lo tanto, un desfase entre los objetivos macroeconómicos y macrosociales y la capacidad de las economías individuales para llevarlos a cabo. Para José María González, director técnico del Centre Tecnològic Forestal del Solsonès (CFTS), "el problema de fondo es que el bosque está desprotegido económicamente. La madera es poco rentable y, en con-

secuencia, también lo es la gestión forestal porque exige la existencia de condiciones ambientales que garanticen la presencia de productos "gratuitos" como las setas. Desde luego que hay que optimizar la producción de madera, pero también se deberían recibir compensaciones por dichos productos, por favorecer la multifuncionalidad del bosque".

Eduard Rojas, gerente del consorcio de los propietarios forestales catala-

nes, también esgrime el concepto de multifuncionalidad de los bosques a la hora de reclamar ayudas para el sector. El propietario forestal obtiene unos beneficios de su producción (venta de madera, leña, corcho, setas o hierbas aromáticas). Pero los bosques cumplen otras funciones cuyo beneficiario es el colectivo: un paisaje ordenado, la mejora de la calidad ambiental, el mantenimiento de la biodiversidad, además del estratégico

reequilibrio territorial y la potenciación de otras actividades económicas, como el embotellamiento de agua mineral o el turismo. José M. González cuestiona sobre este respecto por qué es más cara una casa con vistas al bosque que a un vertedero y quién se beneficia de la función estratégica del bosque". Igual que en otros aspectos relacionados con la valoración económica de los recursos naturales, los modelos económicos quedan obsoletos. La explotación forestal primaria (extracción) representa el 0,3% del Producto Interior Bruto (PIB), pero si se añade la industria de transformación el porcentaje sube hasta el 2,4%. Sin embargo, señala Rojas, políticamente este porcentaje no se relaciona directamente con determinada gestión del bosque. Tampoco se contabiliza la influencia ambiental de una correcta gestión en por

RAFAEL SALAS

NÚMERO DE INCENDIOS Y SUPERFICIE QUEMADA EN CATALUÑA

Año	N.º de incendios	Hectáreas de arbolado	Hectáreas no arbolado	Hectáreas forestales
1987	352	1.215	731	1.946
1988	646	942	779	1.721
1989	670	1.298	2.876	4.174
1990	591	668	440	1.108
1991	782	3.231	2.137	5.368
1992	368	757	730	1.487
1993	791	3.328	3.334	6.662
1994	1.217	62.575	14.050	76.625*
1995	705	2.534	4.417	6.951
1996 (1º semestre)	182	93	81	174

EL BOSQUE MULTIFUNCIONAL

■ Un bosque es algo más que un conjunto de árboles que alegran la vista, amenizan paseos o albergan setas, espárragos y otros frutos que tantas excursiones originan. Las aportaciones de las masas forestales a la sociedad son de diferente índole -ambientales, ecológicas, paisajísticas y productivas- pero, tradicionalmente, la política forestal en nuestro país solamente ha tenido en cuenta la última de las mencionadas:

AMBIENTALES. Los bosques regulan el ciclo hidrológico, puesto que amortiguan el efecto de arrastre del agua de lluvia y, por lo tanto, la virulencia de las avenidas. Por ejemplo, en la comarca barcelonesa del Maresme, donde se han sustituido los bosques por cultivos de invernadero y superficies asfaltadas, el agua baja de forma totalmente incontrolada, fenómeno acentuado por el desvío de caudales y la canalización de rieras. Por otro lado, las hojas frenan la fuerza del agua, que gotea sobre el suelo, y también su erosión, y favorecen la filtración al subsuelo, con lo que se consigue un mayor aprovechamiento del recurso hídrico.

REGULAR LOS EXTREMOS CLIMÁTICOS. No existen datos concluyentes de que el bosque atraiga precipitaciones. Mantienen unos intercambios de agua con un efecto apreciable sobre la humedad a la altura del suelo: cambio en la dinámica atmosférica de superficie. Finalmente, los bosques fijan dióxido de carbono (CO₂) el principal responsable de la acentuación del efecto invernadero. De todos modos, solamente los bosques jóvenes y en crecimiento fijan más CO₂ del que expulsan; los bosques maduros se encuentran en equilibrio ya que la descomposición de materia orgánica libera este gas.

ECOLÓGICAS. Los bosques son ecosistemas muy complejos y de su evolución depende en gran medida la presencia de determinadas especies animales y vegetales. Son una fuente de biodiversidad.

PAISAJÍSTICAS. El disfrute de un entorno que contribuye a la mejora de nuestra calidad de vida como habitantes de una zona determinada y el turismo respetuoso están ligados a la existencia de bosques, como en la Costa Brava. También el agroturismo, actualmente en expansión, depende de los atractivos que ofrece el paisaje.

PRODUCTIVAS. La explotación forestal representa en la actualidad el 2,5% del PIB, y tiene una importancia estratégica añadida ya que constituye uno de los pocos elementos endógenos de desarrollo en las zonas de montaña. La función productiva, básicamente de carácter extractivo, no puede sufragar el coste de potenciar otras funciones en beneficio del colectivo social. Por lo tanto, el problema de la gestión forestal en Cataluña, fundamentalmente en manos de pequeños propietarios, es, en el fondo, un problema de tipo económico. A pesar de que el concepto de multifuncionalidad y la necesidad de gestionar los bosques, teniendo en cuenta su complejidad como ecosistema, ya está haciendo mella en la política forestal de nuestro país, queda todavía un asunto pendiente: ¿quién se responsabiliza económicamente de la gestión racional de este recurso colectivo?

de las actividades agrarias en favor de la industria y del sector servicios, aumentó la colonización natural de áreas agrícolas abandonadas; hoy, la superficie forestal es del 60%, casi dos tercios del principado. Se ha pasado de un paisaje configurado por escaso bosque y grandes extensiones de cultivos dispersos y poco combustibles a grandes concentraciones boscosas muy densas y superficies forestales desarboladas muy combustibles. Según cifras de la Generalitat, a principios de siglo existían 500.000 ha de bosque, y hoy el número supera los dos millones de hectáreas. Pero tal vez el dato más significativo sea que en la última década la superficie forestal ha crecido un 20%, y el volumen de madera un 50%, es decir, que hay más madera combustible por hectárea. Si las condiciones climáticas son adversas, en estos momentos existe un exceso de masa forestal, quizás no en superficie, pero sí en su composición. El ciclo de expansión del bosque mediterráneo pasa por diferentes fases (matojos y arbustos, pinares jóvenes y bosque maduro) y las dos primeras, las que ocupan las nuevas superficies, conllevan un elevado riesgo de incendio. Y es difícil de controlar porque, precisamente, el bosque no gestionado por el hombre es el mejor pasto del

La gestión del bosque es un problema económico, en un país donde cerca del 80% de la superficie forestal es propiedad privada

ejemplo, la calidad de las aguas subterráneas o del aire, lo que demuestra "la infravaloración del sector".

La propuesta defendida por los propietarios se resume en la reversión de las ecotasas y en la ampliación de la explotación forestal y la transformación y los servicios. No reclaman subvenciones ya que la reversión de las ecotasas consiste en otorgar un valor económico a las externalidades positivas de la gestión forestal privada y trasladarlo a cánones sobre el consumo de agua embotellada y de hidrocarburos (combustibles derivados del petróleo). Y propugnan que junto a la máxima "el que contamina paga", empiece a implantarse el principio "el que limpia cobra". La normativa marco comunitaria sobre las ecotasas que reviertan en el sector forestal está en discusión, y cuenta con la oposición del Ministerio de Medio Ambiente y del Departament d'Agricultura. Según Rojas, "la multifuncionalidad se acepta en cuanto a gastos, pero no a ingresos, con lo que se produce una disfunción económica: el bosque es socialmente rentable, pero no lo es a título individual".

Esto implicaría la falta de incentivos para generar otras fuentes de ingresos distintas de la madera de calidad: turismo rural, caza, comercialización de madera común en el bosque mediterráneo, por ejemplo, el tronco fino de pino joven que, en forma de rollos impregnados con un protector, da muy buenos resultados para vallas o decoración de espacios abiertos, cuyo comercio favorece el Departament d'Agricultura de la Generalitat.

Faltan recursos para la implementación masiva de los principios de gestión sostenible. Mientras tanto, sigue creciendo el bosque mediterráneo poco productivo, muy vulnerable a los incendios, pero con una gran biodiversidad. Y el bosque que no se gestiona, se quema. ■

Web del DARP sobre incendios: <http://www.gencat.es/bsa>
Obrera información sobre prevención y actuación en caso de incendio, así como de las estadísticas de incendios forestales en Cataluña y el mapa de riesgo de incendios forestales.

El Consorci a internet

Informem als nostres lectors que el Consorci disposa de direcció electrònica (e-mail: cfcose@grn.es).

Es publica el primer número de la revista de COSE "Selvicultores"

En breu rebreu el primer número de la revista de COSE, Selvicultores, una destacada fita de la nostra confederació espanyola i que confiem que esdevingui un element de vertebració del sector en similitud amb altres de gran solera, com p.e. Forêt de France.

Calendari forestal en col·laboració amb FECSA

El Consorci ha elaborat en col·laboració amb FECSA un calendari forestal amb l'objectiu d'aprofitar aquest mitjà i l'estètica pròpia dels boscos per augmentar els coneixements forestals de la nostra societat urbana. En breu en rebreu un exemplar.

II Fòrum Internacional de Política Forestal (Solsona, 11-15.3.1997)

Els propers 11-15 de març, el Centre Tecnològic Forestal del Solsonès organitza una trobada d'alt nivell sobre diferents qüestions de política forestal internacional. La trobada compta amb la presència de destacades personalitats del sector forestal europeu i es divideix en 5 taules (situació dels boscos a les diferents àrees del món, implementació de la gestió sostenible, estructuració econòmica del sector, multifuncionalitat i política forestal europea). Els interessats haurien de contactar al 973-481752.

Quotes pel 1997

El proper mes de gener es domiciliaran les quotes corresponents al 1997 d'acord amb l'escala aprovada a l'última Assemblea General (V. Catalunya Forestal nº 37). Es prega es comuniqui qualsevol canvi de domiciliació bancària per tal d'estalviar despeses bancàries.

XIX Viatge d'Estudis a Cuenca - Albarracín

D'acord amb la decisió presa a Vladivostok pels integrants del darrer viatge del Consorci, el destí de la XIX edició dels viatges d'estudis és Cuenca/Albarracín. El viatge està previst pels dies 26.4.-4.5. Puntualment us facilitarem el programa detallat.

La Festa de la Família, un èxit

El passat 28 de setembre va tenir lloc a "Can Muxach", propietat de la família Corominas, a Sta. Coloma de Farners, la IV edició de la Festa de la Família. Amb una nutrida presència de socis (70) de les diferents comarques i edats es van projectar les pel·lícules del singular viatge a Rússia/Sibèria del passat juny, passant seguidament una entranyable velada plegadament (sopar i ball) fins a altes hores de la matinada.

II Congrés Forestal Espanyol (Navarra, 23-27.6.1997)

Organitzat per la Societat Espanyola de Ciències Forestals, el proper mes de juny tindrà lloc a Navarra la segona edició del Congrés Forestal Espanyol, que es farà conjuntament amb l'edició portuguesa i per tant d'abast ibèric. El primer congrés, d'un alt nivell tècnic, tingué lloc el 1993 a Pontevedra. Les persones interessades en participar-hi, haurien de contactar amb el 948-106684.

Aprovats els nous Estatuts del Consorci

Informem als nostres socis que el passat 22 de novembre es va publicar al DOGC l'aprovació dels nous Estatuts del Consorci.

Xarxa de tècnics de la cooperativa Serveis del Consorci Forestal de Catalunya, S.C.C.L.

Comarca	Lloc	Telèfon	Horari	Tècnic
-	Barcelona, Via Laietana 13, 1r 3a	93-3196417 93-3195724 (fax)	Dimecres 17.00-19.00	Xavier Nosàs
Bages, Berguedà, Anoia, Alt Penedès	Puig-Reig	93-8380147 909-321060	cita telefònica	Ramon Garriga
Osona, Ripollès i Garrotxa	Vic, C/ dels Morató 10, 2n, 3 ^a	93-8833706 989-477833	Dilluns a divendres en horari d'oficina	Jordi Vigué
Maresme, Vallès Oriental i Occidental i La Selva	Argentona	93-7561175	Cita telefònica	Josep Famadas
Alt Empordà, Pla de l'Estany, Gironès i Baix Empordà	Girona c/. de la Rutlla, 11, 1r., 2a.	972-210370 909-309103	Dissabtes 10.00-13.00	Ramon Llimós
La Selva (Guillerries)	Sta. Coloma Farners Verdaguer 3, 2n	972-842708 (fax)	Dilluns 10.00-13.30	Xavier Nosàs Eduard de Ribot
Alt Urgell, Cerdanya, Alta Ribagorça, Pallars i Val d'Aran	Solsona	973-480685	Cita telefònica	Glòria Domínguez
Solsonès	Solsona, Edifici d'Entitats Agràries (enfront de TRADEMA	989-572163	Divendres 10.00-13.00	Jordi Bardia
Comarques de Lleida (excepte Alt Urgell, Cerdanya i Solsonès)	Lleida	973-222008 973-221005 (fax) 973-242777	Cita telefònica	Anna París
Comarques de Tarragona	-	977-207034	Cita telefònica	Agustí Busquets

Per qualsevol dubte truqueu al 972-842708 o al 989-572163.

Fusta de serradora i desenrotllament

Els preus corresponen als de la TAULA DE PREUS DE VIC de 23 de novembre de 1996, excepte els que tenen asterisc (*), la font dels quals és el Consorci Forestal de Catalunya.
Tots els preus son, si no hi diu el contrari, en pessetes per tonelada verda i a indústria.
Es prega que en tota transcripció s'esmenti la procedència.

El pollancre Canadà per desenrotllar i l'Híbrid per desenrotllar son en pessetes el metre cúbic sobre camió.

Espècie	Característiques	Preu(pta/t)	
		mínim	màxim
VERN	de 10 a 20 cm de diàmetre	6.500	7.000
	més de 20 cm de diàmetre	9.000	10.000
CASTANYER	barramenta (menys de 12 cm de diàmetre)	4.500*	5.000*
	més de 12 cm de diàmetre	6.500	7.500
POLLANCRE	Canadà: llata (de 10 a 18-20 cm de diàmetre)	5.000	-
	més de 18-20 cm de diàmetre (pta/m3)	9.000	9.500
	Híbrid (pta/m3)	8.500	9.000
	Bordils: més de 18-20 cm de diàmetre	6.000	6.500
FREIXE	més de 18-20 cm de diàmetre	9.500	13.500
FAIG	més de 18-20 cm de diàmetre	9.000	12.000
	més de 20 cm de diàmetre per xapa	20.000*	30.000*
PLÀTAN	de 12 a 18-20 cm de diàmetre	6.000	-
	més de 18-20 cm de diàmetre	8.500	9.000
BLADA	més de 20 cm de diàmetre	9.000*	11.000*
ROURE	Martinenc: més de 23 cm de diàmetre	7.000	8.000
	Fulla ampla i pènel: de més de 22 cm de diàmetre	12.000	14.000
ACÀCIA	Prima	7.000	-
	Gruixuda	6.000	-
PI PINYER	més de 18 cm de diàmetre	6.000	6.500
PI PINASTRE	més de 18 cm de diàmetre	6.500	7.500
PI INSIGNIS	més de 18 cm de diàmetre	8.500	9.500
PI ROJALET	més de 14 cm de diàmetre	6.500	7.500
PI NEGRE	més de 16 cm de diàmetre	6.500	8.000
PINASSA	més de 14 cm de diàmetre	6.000	6.500
PI BLANC	més de 14 cm de diàmetre	6.000	6.500
	més de 25 cm per desenrotllar (València)	8.000*	-
Pal de conífera	-	9.000	11.000

Fusta de trituració

Espècie	Destinació	Preu(pta/t)	
		mínim	màxim
CONÍFERA	Solsona	4.400	4.600
	Vallès	3.500	3.800
	Sant Gaudens (França)	260 F.	-
FRONDOSA (en general)	Solsona	3.800	4.400
	Vallès	3.200	3.500
	Sant Gaudens (França)	280 F.	-
CASTANYER	Solsona	3.800	4.400
	Vallès	3.300	-
	Sant Gaudens (França)	242 F.	-
FAIG I PLÀTAN	Sant Gaudens (França)	300 F.	-
	Vallès	3.000	-
EUCALIPTUS	Sant Gaudens (França)	297 F.	-

Fusta amb dimensions entre 7 cm

i 50 cm de diàmetre. En cas d'anar a França, el preu del transport està entre les 2.500 i 3.000 pta/t amb pagament a 30 dies.

Els preus de França son en francs (F.). El canvi és al voltant de les 24,5-25 pta/F.

A través del Consorci es poden obtenir millors preus a Solsona.

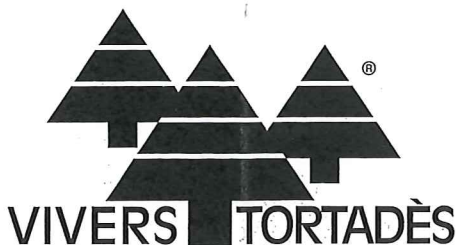
Llenya

Espècie	Zona	Preu(pta/t)	
		mínim	màxim
ALZINA	En general	7.500	8.500
	Zona Bages	9.000	-
	Zona Vallès	9.000	-
SURO PELUT	-	5.000*	6.000*
ROURE	En general	6.000	6.500
	Zona Bages	7.000	-
FAIG	En general	5.000	6.000

MERCATS

La demanda de fusta de petites dimensions continua estancada, de forma que és complicada la seva comercialització.

La resta de preus queden iguals, excepte en el cas de la serra de pins pinyer, marítim i insignis, en què ha augmentat entre 500 i 1000 Pts. per tonelada.

Vivers de planta forestal per a repoblació

Especialitat en planta autòctona
Arbres i arbustos de llavor per autopistes i talusos

Tenim viver a: St. Hilari Sacalm - Vic - Sta. Coloma de Farners i Vallgorguina

OFICINA CENTRAL : Bonaplanta, 51 Ensol. 1^a
08034 BARCELONA
Telèf. (93) 204 85 11 - Fax.(93) 205 35 40

CATALUNYA FORESTAL

